

DJEČJI VRTIĆ „SMOKVICA“ POJATNO, M. GUPCA 92, ZAPREŠIĆ

KURIKULUM

DJEČJEG VRTIĆA "SMOKVICA"

ZA PEDAGOŠKU GODINU 2023./2024.

LISTOPAD 2023.

Na temelju članka 23. Statuta Dječjeg vrtića "Smokvica" Pojatno, M. Gupca 92, na sjednici Upravnog vijeća održanoj 29.9.2023. godine donesen je

KURIKULUM

DJEČJEG VRTIĆA "SMOKVICA" ZA PEDAGOŠKU GODINU 2023./2024.

Predsjednica Upravnog vijeća:
Marica Prstačić Ljubić

Kurikulum za pedagošku godinu 2023.-2024. razmatran je i usvojen na sjednici Odgojiteljskog vijeća 20.9.2023.

ravnateljica Dječjeg vrtića:
Mirna Burić

KLASA: 601-02/23-02/07
URBROJ: 238-33-141-23-01
Pojatno, 10. listopada 2023.

Sadržaj:

1. UVOD.....	1
2. SPECIFIČNOSTI INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA.....	3
2.1. SIGURNOST.....	3
2.2. PEDAGOGIJA NA OTVORENOM, U PRIRODI.....	3
3. IZVEDBA INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA.....	5
3.1. PROJEKTI.....	5
3.2. AKCIJSKA ISTRAŽIVANJA.....	6
3.3. TIMSKI RAD I TIMSKO PLANIRANJE.....	8
3.4. SURADNJA S RODITELJIMA.....	8
3.5. PLANIRANJE INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA.....	9
3.6. DOKUMENTIRANJE INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA....	10
3.7. STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	11
4. KURIKULUM PREDŠKOLE.....	12

1. UVOD

Odgojno-obrazovni rad u vrtiću organizira se i provodi u skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.). Oslanja se na dosadašnja pozitivna iskustva ostvarena u našem vrtiću i postignuća suvremene znanosti u području ranog razvoja djeteta. Odgojno-obrazovni rad planira se i provodi kao Kurikulum vrtića i Kurikulum predškole.

Ciljevi i zadaće kurikuluma zasnivaju se na holističkom pristupu, usmjerenju na dijete i konstruktivizmu. Cjeloviti razvoj djeteta potiče se razvijanjem svih *djetetovih kompetencija*: *(1) Komunikacija na materinskom jeziku, (2) Komunikacija na stranim jezicima, (3) Matematičko-prirodoslovne kompetencije, (4) Učiti kako učiti, (5) Socijalna i građanska kompetencija, (6) Digitalna kompetencija, (7) Inicijativnost i poduzetništvo, (8) Kulturna svijest i izražavanje.*

Temeljna načela u svim kompetencijskim područjima su sloboda izbora za dijete, individualizacija i razumijevanje djeteta.

Kurikulum našeg vrtića izvodi se kao INTEGRATIVNO-KREATIVNI KURIKULUM (dalje IKK), a temelji se na *REFLEKSIVNOJ PRAKSI (RF)*. RF je stalni proces unapređivanja, učenja za „znati kako“: proniknuti u dječji način razmišljanja, gledati i slušati dijete, pružati kvalitetnu podršku učenju djeteta, poticati njegovu samostalnost i slobodan izbor, dokumentirati, te podržavati kvalitetnu komunikaciju s roditeljima.

INTEGRATIVNOST kurikuluma postiže se kad odgajatelji i stručni suradnici vjeruju da djeca uče lakše i brže ako su pojmovi povezani s ritmom, kretanjem, manipulacijom raznovrsnim predmetima i materijalima koje djeca istovremeno mogu opipati, pomirisati, pomicati, okretati, opisivati na bezbroj različitih načina (Early childhood education, Fortson, Reiff, 1995). Pri tome je važna poticajna sredina, **prostor kao treći odgajatelj**, što će omogućiti učenje 4-5 stvari odjednom, slobodno biranje, povezivanje i spajanje.

Uloga odgajatelja je da razumije da dijete neprestano uči i da je njegovo učenje iskustveno, pojmovno, asocijativno, formativno.

KREATIVNOST kurikuluma se zasniva na vjerovanju da je kreativnost univerzalna pojava svojstvena svim ljudima. To je sposobnost izražavanja na različite načine kroz razne oblike i forme, likovna i literarna djela, akcije, misli, ideje. Kreativnost je sinteza rada i postojanja, produkt naše logičke i intuitivne strane mozga. Kreativnost je mogućnost

uspostavljanja odnosa između dvije (ili više) stvari, kombiniranje postojećih stvari na drugačije načine. Zato djeca trebaju poticajnu sredinu koja će im omogućiti da slobodno biraju i slobodno odlučuju o načinu svog izražavanja, da ih se potiče na samostalnost, da se uspoređuju sa samim sobom, da ih se ne prekida u aktivnosti, da se podupiru i prihvaćaju njihove ideje. *Kreativnost* je poticanje mogućnosti raznovrsnog izražavanja u vidu: rješavanja problema, divergentnog i kreativnog mišljenja, osobnog stvaralaštva (važan je proces učenja, a ne rezultat), poticanja prirodne znatiželje, uvažavanja djetetove ideje i inovacije u igri, izričaju (likovnom, glazbenom, scenskom) u odnosu prema sebi i drugima, u komunikaciji, govoru, u materijalima, u mišljenju. Kreativnost može biti prisutna u svim područjima djetetovih kompetencija, ako u radu s djecom prevladava **atmosfera pozitivne komunikacije, sigurnost i podržavajući međusobni odnosi**. Integrativnost i kreativnost kurikulumu postižu se najbolje u odgojno-obrazovnom radu koji se temelji na **projektima u radu s djecom i akcijskim istraživanjima**.

PROJEKTI U RADU S DJECOM - omogućuju implementaciju ciljeva i značajki kurikulumu. Omogućuju i postizanje općih i specifičnih ciljeva u odnosu na dobrobit i cjeloviti razvoj djeteta, kao i primjenu načela i vrijednosti na kojima se zasniva kurikulum. U projektima polazimo od **image djeteta** kao aktivnog, kompetentnog, kreativnog, stvaraoca novih ideja, jake osobe (Malaguzzi). U realizaciji projekta važni su: **kontekst/okruženje**, prostor, poticajni materijali; **odnosi, kompatibilnost** - vrtić, roditelji, zajednica; **suradnja roditelja; timski rad**.

AKCIJSKA ISTRAŽIVANJA - promjene su učinkovitije ako dolaze iznutra. Zato je odgojna skupina najbolja razina na kojoj započinju i implementiraju se promjene. Kako ih učiniti učinkovitima i što djeluje kao kvalitetan pomak u odnosu na djecu u skupini, odgojitelji mogu učiti kroz stalni proces prema formuli: promjena - učinak - primjena (i dalje na isti način u novi ciklus). Akcijska istraživanja su osnovna strategija za razvoj refleksivne prakse.

Akcijska istraživanja i projekti čine jedinstvo refleksivne prakse odgajatelja. Akcijsko istraživanje pokazuje kako radi odgajatelj, a projekt pokazuje kako radi dijete.

2. SPECIFIČNOSTI INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA

U OVOJ ćemo godini nastaviti proširivati i obogaćivati IKK sa dvije komponente odgojno-obrazovnog procesa koje će se odnositi na SIGURNOST i PEDAGOGIJU NA OTVORENOM, U PRIRODI.

2.1. SIGURNOST - to je temeljno odgojno pitanje, jer je direktno povezano s osjećajima zaštite i povjerenja u svijet oko sebe. Uz fizičku sigurnost koja je djetetu potrebna da bi se sigurno kretalo, psihička sigurnost se veže na socijalnu i emocionalnu sigurnost, a sve zajedno rezultira kognitivnom sigurnošću, koja se temelji na znanju i iskustvu. Znanstvenici upućuju da je za razvoj sigurnosti djeteta važno naučiti kako **rješavati probleme**. *Vještine rješavanja problema sintetiziraju, povezuju, integriraju sve razvojne sposobnosti djece. Sposobnost rješavanja problema, nadalje, pomoći će djeci u razvoju kreativnog i kritičkog razmišljanja. Mala djeca su aktivni istraživači, jer je to način na koji uče, stječu iskustva o vezi između uzroka i posljedice. Dok istražuju, djeca razvijaju vještine rješavanja problema.* Igrajući se, neprestano eksperimentiraju s uzrokom i posljedicom, društveno, mentalno i fizički. Zato ćemo u ovoj godini u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu, poticati odgajatelje da u svome radu intenzivnije rade na osvješćivanju ozbiljnosti rješavanja problema tako da: prepoznaju problem, razmisle o mogućim rješenjima, provjeravaju primjerena rješenja, analiziraju rezultate na sebi, zatim pitaju dijete za mišljenje ili tumačenje problema, usmjere ga prema vlastitom rješenju; postavljaju pitanja koja počinju sa *što, zašto, kako, kada, gdje i tko* i traže odgovore od sebe i djeteta; potiču samostalnost i neovisnost. **Sve će to pomoći djetetu da** doživljava grupu kao **sigurno**, kontrolirano okruženje. Ukupnost uvjeta kojima se određuje sigurnost djece u razvojnom smislu, određuje klimu, kulturu vrtića. U odgojno-obrazovnom procesu zapažat ćemo čimbenike kojima djeca izražavaju sigurnost kao što su zadovoljstvo, dobro raspoloženje sreća, kreativnost, odnosno **nesigurnost kao** bojažljivost, strah, agresija, nezadovoljstvo, samosažaljevanje, tužakanje. Težit ćemo poticanju razvoja pozitivnog ponašanja u svim situacijama komunikacije i interakcije kao glavnim obilježjima kulture naše ustanove.

2.2. PEDAGOGIJA NA OTVORENOM, U PRIRODI

"Dopustite da vam priroda bude učiteljica.", William Wodsworth

Novija istraživanja su pokazala da djeca koja su boravila u prirodnom okruženju postižu bolje rezultate u zadacima pažnje i koncentracije (Grahm i sur., 1997.). Louv (2005.) ističe kako boravak u prirodi te sama interakcija s njom smanjuje razinu stresa, dok Kuo i Taylor (2004.) smatraju da se razina stresa smanjuje nakon nekoliko minuta samog gledanja u prirodu. Naša je namjera da ovo odgojno područje, nakon što smo ga započeli prošle godine

nastavimo dalje i u ovoj ped. godini. Postavili smo sljedeće ciljeve i zadaće:

CILJEVI - Da se prostor, mjesto učenja pomiče na otvoreni prostor, u društvo, prirodu i kulturno okruženje; da se intenzivnije i različitije doživljavaju međusobne veze između osjetilnih i kognitivnih iskustava unutra i vani; da se prepoznaju karakteristike i specifičnosti mjesta na kojem se odvija učenje.

ZADAĆE – razvijati suživot s prirodom i primjereno ponašanje u i **prema prirodi**;

- razvijati potrebu djece za češćim boravcima u prirodi;
- poticati slobodu i dopustiti djeci da promatraju, samostalno zaključuju, izražavaju svoje želje, pokazuju inicijativu;
- da pretvaraju doživljaj boravka u prirodi u novo iskustvo;
- da doživljaje iz prirode koriste i povezuju sa boravkom u zatvorenom prostoru i obrnuto
- poticati roditelje da omoguće djeci što češći boravak u prirodi

Pedagoški pristup boravku na otvorenom, u prirodi sagledavamo kao disciplinu koja zahtjeva znanstveni pristup u smislu pojašnjavanja djeci zašto se nešto događa, gdje su uzroci, kakve su posljedice. Što su prirodni ciklusi i kako se odražavaju na okruženje i nas ljude. Priroda je ogromno odgojno područje koje ulazi u sva razvojna područja i uključuje poticanje razvoja djetetovih sposobnosti i osobnih potencijala. Osobnost djeteta može doći do većeg izražaja jer su mogućnosti istovremene i brojne: trčati, promatrati, brati, crtati, svaki vanjski prostor, bio velik ili malen, zajednički ili odvojen, sunčan ili zasjenjen ima jedinstvene mogućnosti za poticanje različitih načina njihovog korištenja.

Otkrivanje i prevladavanje prepreka da bi se prostor učinio koristan za upotrebu predstavlja jedan od prvih koraka prema učinkovitoj praksi u podupiranju učenja na otvorenom, Razlike u veličini, obliku, izgledu, strukturi... samo su neke od prepoznatljivih zajedničkih elemenata koje možemo prepoznati kao pozitivne poticaje za djetetovo učenje u prirodi. Priroda u malom je neposredno okruženje u kojem dijete živi, a prepuno je mnoštva zanimljivih struktura (zemlja, drvo, kamen, zrak, voda), tekućih i krutih tvari, tihih i bučnih glasova.... ne treba ići u daleki svijet da se uživa u prirodi. Pokažimo djeci da mogu uživati i učiti u blizini svoje kuće.

Prenošenje “iz unutra na van”, iz vrtića u otvoreni prostor i obrnuto, predstavlja za odgajatelja mogućnosti za nove izazove i još različitije načine ostvarivanja IK kurikuluma. Boravak u prirodi omogućuje odgajatelju da jača uloge promatrača i usmjeritelja, nasuprot poticatelja i opskrbljivača. Stavovi odgajatelja su od presudne važnosti na to što će se odvijati

na otvorenom prostoru, u prirodi i što će djeca učiti. Djeci je potrebna podrška, pažnja i angažiranost odgajatelja, koji jasno pokazuju entuzijazam i razumijevanje za važnost učenja na otvorenom prostoru, u prirodi. Pri tome otvorenim prostorom podrazumijevamo igrališta i druge strukturirane, manje prostore namijenjene dječjoj igri. Priroda je šire okruženje u djetetovoj (vrtićkoj) okolini, a djeci omogućuje da svojim boravkom prilagođavaju okruženje svojim potrebama. Pri tome je, osim sigurnosti, za odgajatelja važno da pripremi djecu, omogući im slobodnu igru, a da kod toga vodi brigu o očuvanju i nenarušavanju sklada koji priroda sama po sebi pruža. Zato će se boravak djece na otvorenom, strukturiranom prostoru i u prirodi bitno razlikovati u odnosu na izbor aktivnosti, u kojima će naglasak biti manje na postojećoj opremi, a više na prirodnim senzomotoričkim potrebama, slobodnim oblicima učenja i stjecanja novih iskustava, navika i znanja.

3. IZVEDBA INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA

3.1. PROJEKTI – odgajatelji će u dogovoru sa djecom (vrtić) ili prema pokazanom interesu djece (jaslice) definirati temu projekta tijekom 10. mjeseca, postaviti će plansku mrežu s pojmovima koji se tiču osnovne teme i okvirno predvidjeti podteme koje će tijekom odvijanja projekta realizirati. Pri tome će nastojati obuhvatiti sva područja djetetovih kompetencija. Projekt treba sadržavati:

- iscrpan i fleksibilan plan, projektne mreže, promjene diskursa-procesna mreža
- anegdotske i deskriptivne bilješke, opisi situacija, aktivnosti koje pokazuju kako se razvijao projekt u vremenskom slijedu
- ideje djece i dijalozi sa djecom, postignuća djece
- promjene u prostoru i tijeku projekta
- povezanost s razvojem djetetovih kompetencija
- povezanost sa odgajateljevim pitanjima/problemima iz akcijskog istraživanja
- fotografije koje prate i odgovaraju tekstu
- ostalu dokumentaciju

opis ishoda: zaključak u odnosu na projekt - aktivnosti odgajatelja: proces promišljanja koraka (promatranje, analiza, planiranje aktivnosti) kontinuitet obnove i promišljanja

3.2. AKCIJSKA ISTRAŽIVANJA - nastaviti ćemo akcijska istraživanja, izborom problema koji odgajatelji, u paru s kolegicom iz grupe, žele istraživati.

	ODGAJATELJ	PROBLEM	SKUPINA	OBJEKT
1.	Melani Pek Palčić	Promatranje utjecaja okoline na umjetnički izražaj	mješovita vrtićka	Pojatno
2.	Mirna Fočić	Socio-emocionalni razvoj djece koja su imala dugu prilagodbu na vrtić	mješovita vrtićka	Pojatno
3.	Ana Ljubić	Šumski vrtić – vrtić budućnosti	mješovita jaslička	Pojatno
4.	Adriana Kaurin	Socio-emocionalni razvoj - proces senzibilizacije djece i poticanje razvoja empatije	starija vrtićka	Luka
5.	Ivona Duš	Što nam poručuju zidovi?	mlađa vrtićka	Luka
6.	Martina Stanković	Socio-emocionalni razvoj - proces senzibilizacije djece i poticanje razvoja empatije	mlađa vrtićka	Luka
7.	Ana Peršić	Prostor kao treći odgajatelj	mješovita jaslička	Dubravica
8.	Silvija Krsnik	Prostor kao treći odgajatelj	mješovita vrtićka	Dubravica
9.	Dorotea Petrović	Prostor kao treći odgajatelj	mješovita vrtićka	Dubravica
10.	Mirna Burić	Vrtić - zajednica koja uči	stručni suradnik logoped	vrtić

Odgajatelji će nakon izbora problema definirati tvrdnju/pretpostavku s kojom će započeti istraživanje i odrediti početne metodološke korake. U metodologiji akcijskih istraživanja odgajatelju mora biti naročito važno da svaku poduzetu akciju provodi s ciljem razumijevanja djeteta te da:

- promatra i prikuplja podatke, analizira podatke, otkriva nova pitanja/probleme i stvara nove hipoteze u svezi sa osnovnim pitanjem/problemom koji istražuje - odgajatelj kao promatrač, analitičar i dokumentator
- poduzima akcije (aktivnosti) kao nove korake u istraživanju problema - odgajatelj u akciji
- vodi bilješke (ciljano i ad hoc), sumira ih i izdvaja zaključke bitne za nove akcije

- dijeli sa svojim timom (u grupi, objektu, vrtiću) vlastita zapažanja i nove spoznaje, upoznaje ih s koracima koje poduzima
- spreman je za prihvaćanje prijedloga i sugestija od strane članova tima
- stvara, na temelju svog istraživanja, vlastiti kurikulum i ugrađuje u svakodnevni odgojno-obrazovni rad, mijenja i unapređuje vlastitu praksu

ZAJEDNICA KOJA UČI/OBITELJSKI VRTIĆ - nastojanje da se postupa humanistički, da se uvažavaju osobnost svakog djeteta, njegovih roditelja kao partnera, te svih odraslih u vrtiću kao ravnopravnih sudionika odgojno-obrazovnog procesa stvara pozitivnu klimu. S time u vezi, obilježje ovogodišnjeg kurikuluma bit će stvaranje pozitivne socio-emocionalne klime, čija su baza međuljudski odnosi, kao primarni pokazatelji onoga što se u vrtiću događa. Za dobre međuljudske odnose potrebna je pozitivna komunikacija, interakcija u dijalogu među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa i međusobno prihvaćanje. Ako odgajatelji dolaze zadovoljni na posao, djeca od njih dobivaju pozitivne poticaje, kao i obrnuto. Težnja našeg vrtića prepoznavat će se u stvaranju obiteljske atmosfere i obiteljskog vrtića, uz partnerstvo odgajatelja, roditelja, stručnog tima i ostalih sudionika. Djeca su ta koja stvaraju most između roditelja i odgajatelja, oni su prenositelji dojmova i doživljaja i njihova sreća je garancija kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa, stoga će se posebna pažnja usmjeriti na razvoj suradničkih odnosa koji imaju važnu ulogu u vrtiću - zajednici koja uči, a pretpostavljaju zajedničko promišljanje, raspravljanje i analiziranje prakse od strane odgojitelja (Slunjski, 2008). Odgojitelje će se poticati na iznošenje prijedloga, pitanja i problema s kojim se susreću tijekom svakodnevnog rada, čime se omogućuje uvid u perspektivu pojedine osobe, a sve kako bi zajednički došli do rješenja, uvijek imajući u vidu interes i dobrobit djeteta.

U vrtiću - zajednici koja uči naglasak će se stavljati i na:

- **prostorno-materijalno okruženje** koje mora biti bogato, poticajno i raznovrsno te omogućiti nesmetano odvijanje aktivnosti djece
- **otvorenost prema van**, odnosno uspostavljanje suradnje s drugim ustanovama te povezivanje sa sustručnjacima
- **ulogu odgojitelja** u čijem se središtu nalaze interesi djeteta
- **ulogu ravnatelja** koji radi na razvoju odnosa i povjerenja među ljudima i stvara okruženje koje potiče na stalno učenje svih sudionika
- **ulogu roditelja** koji su ravnopravni sudionici odgoja te ih se aktivno uključuje u rad vrtića

- **refleksivnu praksu**, odnosno provođenje projekata i akcijskih istraživanja

3.3. TIMSKI RAD I TIMSKO PLANIRANJE - obveze ovise o dogovorenim ulogama unutar tima. One mogu biti stalne, promjenljive i povremene, ovisno o obvezama vezanim uz realizaciju kurikuluma (projekti), kalendara događanja, iznenadnih i hitnih situacija. Svatko je odgovoran za svoj djelokrug rada, ali kvalitativna postignuća ovise o potrebi svakog pojedinca da doprinosi izgradnji kolektiva i zajedništva. Odgovornost prema sebi podrazumijeva i odgovornost prema drugima u neposrednom radnom okruženju. Lanac obveza i odgovornosti čine svaku kariku važnim dijelom uspješne cjeline. Timski rad podrazumijeva zajedničko definiranje ciljeva, načina rada i uloga svakog pojedinca, pripremljene i ciljane diskusije, odgovorno ponašanje i win-win situacije. Zato je naročito važno:

- naučiti razvijati vještinu samorefleksije i samoregulacije emocija
- stvarati osjećaj sigurnosti za sebe i za okolinu
- biti autentičan i znati prepoznati bitne informacije
- pokazivati vjeru u snagu argumenata
- pokazivati empatiju, simpatiju i optimizam
- loše vijesti prenositi osobno
- kriznu situaciju prihvaćati kao izazov i novu priliku

3.4. SURADNJA S RODITELJIMA

Za uspješnu realizaciju odgojno-obrazovnog rada naročito je važna komunikacija s roditeljima. Suradnja s roditeljima je i jedno od osnovnih načela IKK.

Program za razvijanje uspješne komunikacije s roditeljima nastavlja se na isti način kao prošle pedagoške godine.

KAKO KOMUNICIRATI S RODITELJIMA

Cilj: savezništvo

Osnovna načela: dijete ima primarnu ulogu i roditelji su primarni odgajatelji svoje djece. Odgajatelji kao profesionalci trebaju biti inicijatori suradnje i razviti strategiju suradnje na razini skupine i vrtića prema općim načelima učinkovite komunikacije, koja podrazumijevaju sljedeće **zadace:**

- odrediti vlastita očekivanja od roditelja
- imenovati ponašanja koja želimo od roditelja
- definirati obostrana primjerena ponašanja
- odrediti pravila i s njima upoznati roditelje
- prodiskutirati pravila i uvažiti dobronamjerne i pozitivne sugestije
- upoznati roditelje s posljedicama nepridržavanja pravila
- dogovaranje zajedničkih akcija
- pripremiti se za impulzivne reakcije roditelja – uzroci, rješenja

STRATEGIJE ZAJEDNČKOG KOMUNICIRANJA

- dvosmjerna komunikacija (program, napredak djeteta)
- zadaci za djecu „za rad kod kuće“
- volonterstvo, interes roditelja i zajednice
- informiranost i uključenost roditelja
- edukacija – tematski roditeljski sastanci (odgoj, obrazovanje, razvoj)
- individualne konzultacije i problemski sastanci
- dnevna interakcija i komunikacija
- specijalna događanja, izleti, proslave

Nakon prvih roditeljskih sastanaka u rujnu, odgajatelji će izraditi plan i program o suradnji i kako će ostvariti zadane ciljeve i zadaće za unapređivanje komunikacije s roditeljima.

Uz sve navedene komponente za uspješnu i kvalitetnu komunikaciju s roditeljima važno je stvarati i podržavati ozračje pozitivne komunikacije: razumijevanje, povjerenje, strpljenje, iskrenost, objektivnost, poštovanje, zahvalnost.

3.5. PLANIRANJE INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA - planiranjem će se osiguravati dinamični kontekstualni uvjeti koji će djeci omogućiti aktivno, integrirano i istraživačko učenje kakvo je u skladu s njihovom prirodom.

Osigurati će se da u vrtiću proces učenja bude vidljiv:

- Planiranje kurikuluma je stalan proces koji uključuje promatranje djetetovih potreba, interesa, mogućnosti i sposobnosti, praćenje, razumijevanje i dokumentiranje svega što

se u vrtiću događa (prostor, djeca, odgojitelji i drugi djelatnici)

- Osnovna pretpostavka za takav rad bit će timsko planiranje na razini skupine i na razini vrtića u cjelini.

3.6. DOKUMENTIRANJE INTEGRATIVNO-KREATIVNOG KURIKULUMA - zauzimat će važno mjesto u izvedbi cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada te će se provoditi kao istraživački rad sakupljanjem podataka u vidu foto, audio i video dokumentacije, dnevnih zapažanja, analiza anegdotskih i deskriptivnih bilješki, grafičkih prikaza i dr.

Namjena dokumentiranja - prikupljenu dokumentaciju koristit ćemo za analiziranje i procjene postignuća, za planiranje novih koraka unapređivanja odgojno-obrazovnog procesa, za informiranje roditelja i šire, kao i u radu s djecom u smislu praćenja svog vlastitog razvoja. Dokumentiranje će pomoći u:

- Procjeni postignuća i kompetencije djece - odgojitelj će učiti kako gledati, slušati, razumjeti dijete
- Oblikovanju kurikuluma - što se događa u skupini i vrtiću, kako djeca rade, kako uče, kako im pružati podršku i sl.
- Partnerstvu s roditeljima i komunikacijom sa širom socijalnom zajednicom - učvršćivanje povjerenja na temelju konkretnih pokazatelja o tome što se u skupini/vrtiću događa kad nismo prisutni
- Održavanje kontinuiteta u postignućima - da se na vraćamo na staro

Oblici dokumentiranja - razvijat ćemo sustav dokumentiranja prikupljanjem i sortiranjem podataka kroz:

- **Individualni portfolio** za svako dijete (kronološki prema područjima razvoja, fotografije i druge vrste dokumentacije o konkretnom djetetu)
- **Dokumentiranje aktivnosti djece i skupine** obuhvatit će individualne i skupne podatke o aktivnostima, kao što su:
 - Uratci djece - crteži, slike, simboli, slova, verbalni iskazi (izjave) i sl.
 - Samorefleksije djece - razgovori, posebnosti u izražavanju i sl.
 - Narativni oblici - bilješke odgojitelja i drugih stručnih suradnika
 - Opservacije postignuća djece - praćenje razvoja djece, anegdotske bilješke, foto i video zapisi
 - Individualni i grupni portfolio - sadržavat će podatke o promjenama u prostoru,

okruženju, neplaniranim događanjima, situacijama, suradnji i sl.

Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja - odgojitelji i drugi stručni suradnici sakupljat će vlastitu dokumentaciju kao Individualni i grupni portfolio, samorefleksije i zajedničke refleksije

3.7. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Provodit će se kroz individualne i kolektivne oblike, u vrtiću i izvan njega. Planiranje stručnog usavršavanja bit će usklađeno s bitnim zadaćama iz programa rada i kurikuluma DV Smokvica. Tijekom pedagoške godine planiraju se 4 Odgojiteljska vijeća. Interni stručni aktivni će se održavati jednom mjesečno, u prostorima vrtića ili putem ZOOM aplikacije. Odgojiteljice i članovi stručnog tima vrtića uključivat će se u edukacije izvan vrtića prema planu osobnog stručnog usavršavanja.

4. KURIKULUM PREDŠKOLE

PROGRAM se provodi u redovnoj vrtičkoj skupini s djecom godinu dana prije škole i sa djecom koja su upisana samo u Program predškole i ne pohađaju redovni vrtić.

KURIKULUM osigurava poticanje kvalitetnog individualnog razvoja djeteta u druženju sa vršnjacima, što doprinosi njegovom cjelovitom tjelesnom, emocionalnom, socijalnom, spoznajnom i kreativnom razvoju. Temelji se na primjeni suvremenih znanja o razvoju mozga i utjecaju bogatog materijalnog okruženja na razvoj djeteta, konstruktivističkoj i sukonstruktivističkoj paradigmi i drugim suvremenim, znanstvenim spoznajama.

Kurikulum predškole izvodi se kao **integrirani kurikulum**, što znači da polazi od uvjerenja da djeca uče 4-5-stvari odjednom i da uče putem vlastite aktivnosti koju doživljavaju kao igru i iskustava u kojima integriraju svoja znanja i kompetencije.

SOCIJALIZACIJA

Prosocijalne i socijalne značajke kurikuluma predškole su: radne navike, zajedništvo, dogovaranje, ravnopravnost u odnosima između djece i djece i odgajatelja, donošenje odluka i preuzimanje odgovornosti te samostalnost u rješavanju problema. Ove značajke su ujedno i bitne zadaće za odgajatelje.

KOMUNIKACIJA, INTERAKCIJA, POZITIVNO OZRAČJE

Atmosfera u predškolskoj grupi mora odražavati suradnju, visoki stupanj uronjenosti djece u aktivnosti. Mora biti vidljivo da djeca poštuju pravila koja su dogovorila sa odgajateljima, da dosljedno provode zaduženja koja preuzimaju u redovnom tjednom ili dnevnom ritmu i u dogovoru s odgajateljem. Ozračje mora biti obilježeno pozitivnim potkrepljenjima (umjesto zabrane i kazne), svrhovitim objašnjavanjem (zato jer...), ukazivanjem na moguće posljedice i kako se negativno ponašanje odražava na drugu djecu u skupini. Pozitivno ozračje prepoznaje se u nastojanju djece da budu aktivna, da surađuju, istražuju, pitaju, predlažu, donose odluke, preuzimaju odgovornost, rješavaju probleme (umjesto da tužakaju ili se žale okrivljujući drugog). U pozitivnoj, aktivnoj i stvaralačkoj atmosferi odgajatelj je usmjeren na djetetove aktivnosti, na njihovu međusobnu komunikaciju i poštivanju njihove samostalnosti, na podupiranje njihovih zahtjeva i ideja.

VOĐENA I USMJERENA DISCIPLINA

Djeca ove dobi su spremna na suradnju i ne treba ih "disciplinirati" uspostavljanjem kontrole nad njima (izricanje naredbi, zapovijedi, zabrana). Treba ih usmjeravati dogovorno i dosljedno, uz aktivnosti koje su njima zanimljive. Pri tome je za odgajatelja najvažnije da osigura

raznovidnost i bogatstvo materijala, da pita djecu, da razgovara, da provodi dijalog, da ih navodi na rješenje (umjesto da im daje gotov odgovor!), da ih sluša i da ih čuje.

KOMPETENCIJSKA PODRUČJA: to sam ja, ja i drugi, svijet oko mene su osnovne cjeline Kurikuluma predškole, a odgajatelj planira, promišlja i kreira okruženje i ozračje koje potiče razvoj svih djetetovih resursa tako da integrira poticanje razvoja različitih kompetencija kod djeteta. To postiže tematskim planiranjem i po mogućnosti provođenjem projekta.

Za djecu izvan redovnog programa, radi kratkog boravka u vrtiću zahtjeva se intenziviranje poticanja govorno-jezičnih, predčitačkih, predmatematičkih i vizualno-umjetničkih potencijala djeteta.

ZNANJA I KOMPETENCIJE

Predškolski kurikulum je zastupljen prema svih 7 kompetencija djeteta (izostavljen je strani jezik).

- Komunikacija na materinskom jeziku
- Matematička kompetencija i prirodoslovlje
- Digitalna kompetencija
- Učiti kako učiti
- Socijalna i građanska kompetencija
- Inicijativnost i poduzetnost
- Kulturna svijest i izražavanje

Kurikulum predškole pretpostavlja određena znanja koja bi djeca trebala steći u okviru svake kompetencije, osim u stranom jeziku. U procjenjivanju svake razine znanja odgajatelj mora voditi računa o individualnim mogućnostima djece.

KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOM JEZIKU ...

- Izgovara glasove čisto i govori razgovjetno
- Sposobno je pažljivo slušati, zapamtiti i detaljno reproducirati događaj, priču, pjesmu i slično
- Priča u logičkom slijedu (početak, sredina, kraj)
- Jasno se i točno govorno izražava, koristi sve vrste riječi, punu rečenicu, rječnik mu je dovoljno bogat da izrazi svoje potrebe, misli i osjećaje

- Može rastaviti riječ na glasove ili od glasova sastaviti riječ
- Posjeduje fonološku svijest, veza između glasova i slova (metalingvističko znanje)
- Pokazuje interes za slikovnice, pisani tekst

MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I OSNOVNE KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU

- Razlikuje prostorne odnose (lijevo – desno, ispred-iza, iznad-ispod, između, na-u i sl.)
- Može uspoređivati predmete prema veličini (po visini, duljini, debljini, težini...) i količini (više, manje, jednako)
- Zna brojati uz pokazivanje do 10, može rješavati zadatke zbrajanja i oduzimanja do deset uz pomoć konkretnog materijala
- Sposobno je rješavati verbalne matematičke zadatke: npr. reci broj veći od 5, nastavi dalje brojati od broja 3 do broja 8, koji je broj manji od 2...
- Sposobno je razvrstavati predmete prema određenom kriteriju (klasifikacija), nastaviti niz prema određenom uzorku (serijacija), sastaviti cjelinu od pojedinih dijelova
- Uočava odnose između stvari, bića i pojava i razumije uzročno posljedične veze
- Može se orijentirati u vremenu (jučer, danas, sutra)
- Prepoznaje godišnja doba po karakteristikama, zna dane u tjednu i dijelove dana (jutro, podne, večer)

Prirodoslovlje

- Razumije elementarne prirodne procese, povezanost i međuovisnost prirode i čovjeka
- Razumije ekološke probleme i smisao održivog razvoja,
- Uočava konkretne probleme u neposrednom okruženju i domišlja ideje za njihovo rješavanje.
- Ponaša se odgovorno prema prirodnim i materijalnim dobrima
- Odgovorno se odnosi prema korištenju prirodnih resursima
- Savjesno i odgovorno je u korištenju energije
- Pridržava se pravila razvrstavanja i odlaganja smeća
- Osviješteno je da se otpad može reciklirati ili korisno upotrijebiti (iskazuje ideje)
- Brine o čistoći prostora
- Poznaje osnovne mjere i mjerne jedinice: metar (centimetar), litra, kilogram te mjerne instrumente vagu i metar

- Razlikuje stvari koje se mjere metrom, kilogramom i litrom
- Prepoznaje i imenuje osnovne geometrijske oblike (krug, polukrug, kvadrat, trokut, pravokutnik) te geometrijska tijela (kugla, valjak, kocka, kvadar, piramida)
- Sposobno je rješavati geometrijske zadatke: npr. kako ćeš od kvadrata dobiti 2 trokuta, složi trokut pomoću trake, koliko trebaš štapića da složiš kvadrat
- Poznaje novčane jedinice kuna i lipa
- Poznaje značajke sata i sposobno je povezati sate s aktivnostima djeteta tijekom dana (vrijeme ustajanja i doručka, ručka, večere i odlaska na počinak)

DIGITALNA KOMPETENCIJA

- Koristi suvremenu tehnologiju u svrhu igre, učenja i komunikacije
- Razumije da računala nisu samo uređaji za igranje igrica, već sredstva koja ljudima pomažu u svakodnevnom životu
- Istražuje različite načine i namjene uporabe informacijske tehnologije (računalo, tablet, mobitel, kamera, foto...)
- Pri korištenju različitih izvora tehnologije surađuje s vršnjacima i zajednički rješava probleme
- Svjesno je potencijalnih opasnosti u korištenju računala
- Obraća se odraslima u slučaju

UČITI KAKO UČITI

- Sposobno je koristiti više misaone procese (uspoređivati, povezivati, nizati, klasificirati, predviđati, prosuđivati, obrazložiti, zaključivati, zamišljati stvarati).
- Sposobno je koristiti materijale i aktivnosti koji su orijentirani na rješavanje problema (puzzle, zagonetke, predviđanje nastavka priče i sl.)
- Sposobno je postavljati hipoteze i predviđati (Možda je kiša prestala jer je oblak presušio...).
- Usmjeren je na samostalno rješavanje nastalog problema (odvezana cipela, ...)
- Pri učenju novih sadržaja i aktivnosti koristi se vlastitim prethodnim iskustvom (I moja mama je išla u bolnicu kad se moj brat rodio.)
- Pokazuje interes za namjernim učenjem ili rješavanjem nekog zadatka.
- Učiti kako učiti

- Pokazuje interes za namjernim učenjem ili rješavanjem nekog zadatka.
- Pokazuje ustrajnost u rješavanju problema iako mu ne ide odmah “od ruke” (ne odustaje)
- Spremno je surađivati, dogovarati se, pregovarati
- Poznaje pravila i spremno je pridržavati ih se
- Pokazuje želju i interes da upozna stvari i pojave u okruženju – da razumije kako stvari funkcioniraju
- Spremno je istraživati i na temelju osobnih iskustava spoznaja konstruirati vlastito znanje

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA

Komunikacijske vještine:

- Pokazuje interes za ljude oko sebe
- Ostvaruje komunikaciju s djecom i odraslima
- Koristi se socijalnim frazama u svakodnevnom životu, uljuđeno komunicira (pozdrav, molba, zahvala...)

Socijalne vještine:

- Prihvaća igru s drugom djecom, ne ometa druge
- Spremno je na dogovor i suradnju u igri i svjesno je vrijednosti druženja, zajedništva i prijateljstva
- Sposobno je za suradnju tj. može vlastite potrebe i želje uskladiti s drugima – dogovarati
- Uvažava različitosti i iskazuje spremnost da pomogne drugima

Upravljanje emocijama

- Prepoznaje i imenuje vlastita i tuđa emocionalna stanja
- Razlikuje potrebe od želja i može odgoditi zadovoljenje
- Burne emocije kontrolira i izražava na društveno prihvatljiv način
- Prepoznaje i izražava svoje potrebe, zna ih odgovarajuće zadovoljiti, može odložiti zadovoljavanje

Podnosi i prihvaća poraz u društvenim i natjecateljskim igrama bez svađe i sukoba

- Uviđa da se stalno razvija i napreduje svojim tempom i na svoj način
- Prihvaća i voli sebe sa svim svojim obilježjima

Upravljanje sukobima

- Razumije značenje mira i shvaća posljedice nasilja
- Spremno je i zna sukobe rješavati na nenasilan način ili uz pomoć/posredovanje odrasle osobe

Prava

- Razumije pojam prava i može objasniti značenje pojedinih prava
- Svjesno je svojih prava, ali i prava drugih
 - Sposobno je zastupati svoja prava i interese i tražiti zaštitu i posredovanje u slučaju njihove ugroženosti
- Razumije povezanost prava i odgovornosti

Pravila

1. Razumije značenje pravila i njihovu važnost za svakodnevni život
2. Sudjeluje u donošenju zajedničkih dogovorenih pravila i pridržava ih se, upozorava na njihovo eventualno nepoštivanje

Odgovornost

- Sposobno je brinuti o sebi i svojim stvarima
- Svjesno je svojih obveza u obitelji i vrtiću

Pravda

- Razumije razliku između pravednih i nepravednih postupaka, reagira na nepravedne postupke drugih

INICIJATIVNOST I PODUZETNOST

- Pokazuje samopouzdanje i bez straha ulazi u aktivnosti
- Iskazuje i realizira vlastite ideje, ustrajno je u njihovoj realizaciji, organizira
- Spremno je preuzeti inicijativu kada procijeni da može i zna
- Procjenjuje vlastita postignuća, bez ljutnje valorizira iste
- Uvažava rad i postignuća drugih, spremno je na zajednički rad i aktivnosti, preuzimanje odgovornosti za vlastiti doprinos u aktivnosti
- Pokazuje interes i zanima se za novo, drugačije, želi istraživati, stvarati, rješavati probleme
- Shvaća vrijednost i važnost rada za ljudsku zajednicu
- Zna osnovna znanja o zanimanjima, o nastanku nekih osnovnih, životno važnih stvari

- Shvaća smisao i ulogu novca
- Spremno je na odricanja/štednju u cilju ostvarenja želja
- Spremno je podijeliti vlastite ideje i zamisli u igri i aktivnostima

KULTURNA SVIJEST I IZRAŽAVANJE

- Ima osnovna znanja o sebi i svojoj obitelji
- Pokazuje interes za zbivanja u obitelji i neposrednoj okolini
- Iskazuje vlastito mišljenje o događajima u neposrednom okruženju
- Raspolože osnovnim znanjima o svojem vrtiću, gradu, domovini
- Ima osnovna znanja o kulturi i tradiciji svojega naroda
- Pokazuje interes za život ljudi, kulturu i običaje drugih naroda i zemalja
- Razumije i uvažava različitosti među djecom i ljudima
- Spremno je surađivati i komunicirati u multikulturnoj i višejezičnoj međunarodnoj zajednici
- Spremno je iskazivati misli, ideje, osjećaje kroz različite oblike kreativnog izražavanja

BRIGA O SEBI, ZAŠTITA, SAMOZAŠTITA

- Samostalno je u zadovoljavanju primarnih potreba (jelo, tekućina, eliminacija ...)
- Usvojilo je kulturno higijenske navike (osobna higijena, odjeća, prostor u kojem boravi)
- Posjeduje odgovornost i brigu za vlastite i tuđe stvari
- Zna prepoznati i ponaša se odgovorno u potencijalno opasnim situacijama
- Poznaje i pridržava se osnovnih prometnih pravila, odgovorno se ponaša u prometu
- Zna osnovne podatke o sebi, obitelji
- Zna važne telefonske brojeve (obitelj, važne institucije)

Motorička spremnost

- Spretno je u motoričkim aktivnostima/igrama na otvorenom (prirodni i složeni oblici kretanja)
- Ima razvijenu ravnotežu, koordinaciju, brzinu, spretnost, preciznost, snagu, izdržljivost i fleksibilnost u tjelesnim aktivnostima
- Spretno je u izmjeni i kombinaciji različitih pokreta
- Sposobno je izvesti voljni pokret samo određenih mišićnih skupina

- Sposobno je brzo i samostalno organizirati se u red, kolonu ili više kolona, u vrstu, po parovima, u krug ili više krugova, kretati se u koloni po jedan, u parovima, znati se okrenuti na lijevu i desnu stranu
- Ima razvijenu okulomotornu koordinaciju
- Spretno je u baratanju sitnijim predmetima, služenju određenim alatima, ima razvijenu ručnu spretnost (škare...)
- Spretno je u nizanju sitnijih predmeta na konac, kopčanju različitih vrsta kopčanja
- Uspješno je u pisanju ravnih i zakrivljenih linija, prema zadanom modelu
- Uspješno je u precrtavanju, bojanju unutar zadanih linija

Program Predškole pohađat će 35 djece uključenih u redovite programe u 3 odgojne skupine i troje djece koja nisu polaznici redovitih programa u vrtiću. U tjednom planu planirat će se aktivnosti za sve polaznike predškole unutar redovitog programa na način da će se djeca koja nisu polaznici vrtića uključivati u redovite skupine u PO Luka i PO Dubravica 2 puta tjedno po 3 sata, od 1. listopada 2023. do 31. svibnja 2024. godine.

Voditeljice Programa predškole su odgojiteljice Melani Pek Palčić, Mirna Fočić, Ivona Duš, Dorotea Petrović i Silvija Krsnik.

KVALITETA KURIKULUMA

Kontekst, ozračje, kultura

- Stvarat će se takvo okruženje, kontekst (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, događaji, aktivnosti) koji će poticajno djelovati na cjeloviti razvoj djece, omogućiti slobodan izbor aktivnosti u skladu s osobnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima te tako utjecati na oblikovanje djetetove osobnosti, vrijednosti, navika i vještina.